

Sam Lloyd

Het
Geheugenwoud

A.W. Bruna Uitgevers

DEEL I

ELIJAH

Dag 6

I

Als ze achter elkaar aan terugkeren in de kamer, zit ik niet meer op de stoel. Ik heb plaatsgenomen op de tafel, zwaaiend met mijn blote benen. Op mijn knie licht het roze vierkant van een pleister op. Vreemd eigenlijk dat ik me niet kan herinneren dat ik me heb verwond.

Ze trekken hun wenkbrauwen op als ze zien dat ik me heb verplaatst, maar niemand zegt er iets van. De tafel is aan de vloer vastgeschroefd, zodat hij niet om kan vallen en mij kan bezeren. Toen ik tien was, heb ik mijn been gebroken toen ik door het Geheugenwoud rende en ben ik bijna doodgegaan, maar dat is twee jaar geleden. Ik ben nu veel voorzichtiger.

‘Het ziet ernaar uit dat we helemaal klaar zijn, Elijah,’ zegt een van hen. ‘Heb je zin om naar huis te gaan?’

Ik kijk de kamer rond. Voor het eerst valt me op dat er geen ramen zijn. Misschien is dat vanwege het soort mensen dat er meestal komt: slechte mensen, niet zoals degenen die hier nu bij me zijn. Het zijn politieagenten, ook al dragen ze geen uniform. Eerder had degene die me een coca-cola bracht al verteld dat ze bunkerkleren aanhadden. Misschien maakte hij een grapje. Voor een twaalfjarige heb ik een nogal hoog IQ, maar grapjes heb ik nooit goed begrepen.

Heel even vergeet ik dat ze nog naar me kijken, nog op een antwoord wachten. Ik kijk even naar boven en knik, terwijl ik harder met mijn benen zwaai. Waarom zou ik géén zin hebben om naar huis te gaan?

Mijn gezicht vertrekt. Ik geloof dat ik glimlach.

II

We zitten in de auto. Papa rijdt. Volgens Magische Annie, die aan de andere kant van het Geheugenwoud woont, zeggen de meeste kinderen mam en pap tegen hun ouders. Ik ben er vrij zeker van dat ik dat vroeger ook deed. Ik weet eigenlijk niet waarom ik op mama en papa ben overgegaan. Ik lees veel oude boeken, voornamelijk omdat we geen geld hebben om aan nieuwe uit te geven. Misschien is het daarom.

‘Hebben ze je ondervraagd?’ vraagt papa.

‘Waarover?’

‘O, over wat dan ook, eigenlijk.’

Hij remt af bij een kruispunt, ook al heeft hij voorrang. Papa is altijd zo voorzichtig. Altijd bang dat hij een fietser raakt, iemand die een hond uitlaat of een traag overstekende egel.

‘Ze hebben naar jou gevraagd,’ zeg ik.

Op de voorstoel draait mama zich opzij en kijkt naar hem. Papa’s blik blijft op de weg gericht. Hij houdt het stuur voorzichtig vast, met zijn polsen hoger dan zijn knokkels. Daardoor lijkt hij op een opzittende hond, en ineens denk ik aan de prent van Arthur Sarnoff die in onze woonkamer aan de wand hangt, van een beagle die met een stel gemene, op sigaren kauwende jachthonden aan het poolbiljarten is. De tekening heet *Hé! Eén been op de grond!* omdat de beagle op een trapje staat, wat valsspelen is. Mama heeft er een hekel aan, maar ik vind haar wel leuk. Het is de enige prent die we hebben.

‘Wat hebben ze je gevraagd?’

‘Och, je weet wel, papa, gewoon. Wat voor werk je doet, wat voor hobby’s je hebt, dat soort dingen.’ Ik besluit hun andere vragen nog niet te vertellen, en ook niet wat ik heb geantwoord. Niet voordat ik wat langer heb kunnen nadenken. Er is de afgelopen dagen veel gebeurd, en ik moet eerst alles op een rijtje zetten. Soms kan het leven behoorlijk verwarrend zijn, zelfs voor een kind met een hoog IQ.

‘Wat heb je hun verteld?’

‘Ik heb gezegd dat je een tuinier bent. En dat je dingen repareert.’ Ik druk een kuiltje in de roze pleister op mijn knie en huiver. ‘Ik heb hun verteld over de kraai die je hebt gered.’

Op een ochtend vonden we bij de achterdeur een kraai, die met een gebroken vleugel klapperde. Papa heeft hem drie dagen achtereen verzorgd en hem in melk gedoopt brood gevoerd. Op de vierde dag kwamen we beneden en zagen we dat hij weg was. Kraaienbotten, zei papa, genezen veel sneller dan mensenbotten.

III

We komen aan de rand van de stad. Minder gebouwen, minder mensen. Op de stoep zie ik twee jongens met een uniform aan: een grijze broek, bordeauxrode blazer en versleten zwarte schoenen. Zo te zien zijn ze ongeveer even oud als ik. Ik vraag me af hoe het zal zijn om op school les te krijgen in plaats van thuis. Er is geen boek in mijn huis dat ik niet tienmaal heb gelezen, zodat ik er vrij zeker van ben dat ik het goed zal doen. Volgens Magische Annie heb ik de woordenschat van iemand met veel grotere schoenen. Ooit was er een toneelschrijver die zestigduizend woorden kende. Als het kan, zou ik hem graag verslaan.

Terwijl we voorbijsnellen, druk ik mijn handpalm tegen het raam. Ik stel me voor dat de jongens zich omdraaien en

zwaaien. Maar dat doen ze niet en dan zijn ze verdwenen.

‘Heb je het over mij gehad?’ vraagt mama.

Haar hoofd is nog altijd opzijgedraaid. Ik sta er versteld van hoe knap ze er vandaag uitziet. Als de laagstaande zon tussen de wolken door schijnt, licht haar kapsel op als piratengoud. Ze ziet eruit als een engel, of zo’n krijgshaftige koningin over wie ik heb gelezen: Boudicca misschien, of Artemisia. Ik wil op de voorstoel klimmen en bij haar op schoot kruipen. In plaats daarvan draai ik mijn ogen omhoog en doe alsof ik me erger. ‘Ik ben niet helemaal achterlijk. Alleen maar omdat ik deze ene keer verdwaald ben.’

‘Achterlijk’ is mijn nieuwe lievelingswoord. Vorige week was het ‘flapuit’, een achttiende-eeuws woord voor iemand die als een kip zonder kop praat. Iedereen zou een paar flapuiten moeten kennen, bij voorkeur in het gezelschap van een paar achterlijke lieden.

Ik kijk weer uit het raam. Ditmaal zie ik alleen maar weilanden. ‘Ik hoop dat het goed gaat met Grietje.’

‘Grietje?’ vraagt papa.

Meteen krijg ik een vreemd gevoel in mijn buik; een vette glibberigheid, alsof er een slang binnen in me zit, die zich oprolt en weer ontrolt. Grietje, schiet me te binnen, is een geheim. Ik kijk op en zie dat papa me via de achteruitkijkspiegel aankijkt. Hij fronst zijn wenkbrauwen. Mijn handen beginnen te trillen.

Ik werp een blik op mama. Haar hals klopt. ‘Grietje bestaat niet, Elijah,’ zegt ze. ‘Ik dacht dat je dat wel wist.’

In mijn buik ontrolt de slang zich nog verder. ‘Ik... Ik bedoel Magische Annie,’ stamel ik, en mijn woorden buitelen over elkaar heen. ‘Zo noem ik haar voor de grap weleens. Dat heb ik verzonnen. Gewoon zomaar.’

Papa kijkt weer in de achteruitkijkspiegel. ‘Volgens mij past Magische Annie beter bij haar dan Grietje,’ zegt hij. ‘Denk je niet, makker?’

Mijn mond smaakt zuur, alsof ik op een kever of een pad heb gebeten. Ik beweeg mijn tong over mijn tanden en slik. 'Ja, papa.'

IV

Onze buurt is anders dan die ik op de televisie van Magische Annie heb gezien. Er zijn geen flats of rijen moderne woningen, alleen maar bossen, velden, schuren, koeienstallen en het grote herenhuis dat Huize Rufus wordt genoemd. Op het terrein staan hier en daar wat stenen cottages, waaronder dat van ons. Huurcottages worden ze genoemd.

Achter het Geheugenwoud ligt het Knokkelmeer. Dat is niet de echte naam van het meer; volgens mij heeft het geen naam. Ik heb er gewoon ooit, tussen het riet langs de oever, een drietal botjes gevonden die nog aan elkaar zaten met rottende gewrichtsbanden. Ze leken van de wijsvinger van een klein kind te zijn. Ik heb ze opgenomen in mijn Verzameling Aandenkens en Vreemde Vondsten, een gewichtige naam voor wat eigenlijk een tupperwaredoos is, verstopt onder een loszittende vloerplank in mijn kamer.

Niet ver van het meer ligt een plek die ik Wielstad noem. Het is meer een kamp eigenlijk, een ongeregelde groep trucks en caravans die hier lang geleden naartoe zijn gereden en meestal te verroest zijn om ooit weer te vertrekken. Ik ben er nooit achter gekomen waarom de Meuniers het volk van Wielstad op hun land toelaten, maar dat doen ze wel.

De Meuniers wonen in Huize Rufus. Het zijn er maar twee, ronddolend in die enorme ruimte. Leon Meunier brengt het grootste deel van zijn tijd in Londen door. Op de dagen dat hij op het landgoed is, zie ik hem in zijn zwarte Land Rover Defender rondsnoeren met een gezicht alsof hij bang is dat de hemel op het punt staat neer te vallen. Het huis en de tuinen zouden een geweldige plaats zijn om

te onderzoeken, maar papa wil me nooit laten gaan.

Onze auto komt met een ruk tot stilstand. Het dringt tot me door dat we thuis zijn. Op de voorstoel buigt mama haar hoofd. Ik vraag me af of ze aan het bidden is. Als ik omlaagkijk, zie ik dat mijn handen niet meer trillen. Ik doe mijn gordel los en pak de deurkruk vast, maar ik kan er natuurlijk niet uit. Mijn ouders maken nog gebruik van het kinderslot, ook al ben ik twaalf.

Ik wacht tot papa de deur opendoet. Dan hijs ik me uit mijn stoel. Hij sjokt het tuinpad op, met opgetrokken schouders, alsof hij alle problemen van de wereld meetorst. Mama en ik lopen achter hem aan.

De ramen van onze cottage zijn donker, laten geen glimp zien van wat er binnen is. De voordeur bestaat uit een enkel stuk eikenhout. Er is geen brievenbus. Papa krijgt zelden post, en als dat wel gebeurt, wordt die bij Meunier bezorgd. Mama krijgt helemaal niets. Er zit geen nummer op onze deur, omdat we niet aan een straat wonen. Als iemand mij ooit zou schrijven, zou hij dit op de envelop moeten zetten: *Elijah North, cottage van de jachttopziener, p/a DE EDEL-ACHTBARE LORD MEUNIER VAN FAMERHYTHE, Huize Rufus, Meunierfields*. Dat is een heel verhaal om op te schrijven, wat verklaart waarom mama niet de enige is die door de postbode wordt genegeerd.

Aan de lateibalk is een omgekeerd hoefijzer gespijkerd, daar opgehangen om ons wat geluk te brengen. Ik loop eronderdoor naar binnen.

V

Ik ben in mijn kamer, sta bij het raam. We zijn twintig minuten thuis. Ik zou graag willen ontsnappen, maar dat durf ik niet, nog niet.

Als ik de achterdeur rammelend open hoor gaan, ga ik

nog dichterbij het raam staan. Beneden in de tuin verschijnt mijn vader. Hij haalt een pakje Mayfairs uit zijn borstzak en steekt er eentje op. Leunend tegen het kolenhok blaast hij een mistige rookwolk de lucht in. Ik ga naar de gang, sluip de trap af en door de voordeur naar buiten.

Vanuit onze cottage is het vijf minuten lopen naar het Geheugenwoud. Ik doe er half zo lang over, hollend over het pad langs het Braakland. Boven mijn hoofd hangt een drukkende, staalgrijze lucht. De dag doet zwaar aan, alsof hij onder zijn eigen gewicht dreigt te bezwijken.

Ik ben halverwege als ik het gekrijs hoor. Als ik me omdraai, zie ik op het Braakland een kibbelende groep kraaien. Hun aandacht is ergens door getrokken; waarschijnlijk de resten van een konijn of fazant die door een vos zijn achtergelaten. Ooit las ik dat een doodbidder ook weleens een kraai wordt genoemd.

Tamelijk grof.

VI

Het is kil in het Geheugenwoud, wat merkwaardig is, want er staat nauwelijks wind. Het drupt er gestaag, restanten van de regen van vanochtend. Onder mijn gympen is de bosgrond zacht en vochtig.

Nu het Braakland door bomen is afgeschermd, wordt het gekrijs van de kraaien gedempt. Voor me zie ik heel even iets bewegen. Het zou van alles kunnen zijn, maar er is maar één ding waar ik bang voor ben. Onderweg naar huis hebben mijn ouders het niet over hem gehad, en ik heb bewust niet naar hem gevraagd. Soms vrees ik dat als ik zijn naam te vaak uitspreek, hij meer macht over me zal krijgen – en dan ook wreder zal worden.

Misschien is ‘wreedheid’ niet helemaal het juiste woord. Op een keer zag ik op de televisie in de caravan van Magi-

sche Annie plotseling een grote witte haai uit de zee opduiken en een jong zeehondje in tweeën bijten. Het zag er wreed uit, maar dat was het niet, niet echt; het was alleen maar de natuur. De haai had honger en het zeehondje was een prooi. De andere jonge dieren bleven uit het water toen ze de haaienvin door het wateroppervlak zagen snijden, wat het belang toonde van een goede intuïtie. Ik maak me heel ongerust over een goede intuïtie.

Nu, in het Geheugenwoud, vertraag ik mijn pas. Tussen deze bomen heb ik herten gezien, maar hun vacht past zo goed bij de achtergrond van het bos dat ik vaak alleen hun ogen zie. De beweging die ik zojuist heel even zag, was geen hert.

Ik overweeg terug te rennen naar het Braakland, en van daaruit door naar huis. Maar ik ben hier met een reden gekomen, een veel te belangrijke reden om te negeren.

Een slechte intuïtie.

Hoewel mijn hart sneller klopt dan zou moeten, sta ik het mezelf even toe om met mijn ogen te rollen. Drie weken geleden was ‘melodramatisch’ mijn lievelingswoord. Nu is het heel erg van toepassing. Ik weet niet écht of ik een slechte intuïtie heb. Opgroeiend in deze bossen heb ik één ding geleerd, en dat is eerst goed na te denken voordat ik geloof wat ik zie.

Ik zet me schrap en doe een stap vooruit. Geen opgeschrikt jong hertje of das die uit de struiken schiet. Geen uil of havik die vanuit het bladerdak boven me tevoorschijn komt. Ik zet nog een stap, dan een derde, en draai mijn hoofd om, om te controleren of ik niet van achteren word beslopen.

Even later kom ik aan op de open plek, en plotseling is mijn mond even droog als de vingerkootjes in mijn Verzameling Aandenkens en Vreemde Vondsten.

VII

Het is een suf uitzierende plek. Niet de beste voor een cottage, wat waarschijnlijk de reden is dat hij staat weg te rotten. Papa heeft me ooit verteld dat de hoofdtuinier van het landgoed er heeft gewoond, toen de voorouders van de Meuniers die nog nodig hadden. Wat het zo griezelig maakt, is dat het een exacte kopie van onze eigen cottage is, tot en met het boven de deur getimmerde hoefijzer aan toe. Al is dat verroest. En heeft het deze plek beslist geen geluk gebracht.

In de ramen zit geen enkel glas meer. Uit wat de zitkamer zal zijn geweest, steken de takken van een es. Er ontbreken een paar pannen van het dak, geroofd om andere gebouwen op het landgoed te repareren. Ongetwijfeld het werk van papa; hij vindt het vreselijk als er iets bruikbaar wordt verspild. De resterende exemplaren zitten onder de vogelpoep en zijn begroeid met mos, waardoor de cottage niet zozeer door mensenhanden lijkt te zijn gebouwd, maar eerder door de betovering van een boze tovenaar uit de aarde tevoorschijn lijkt te zijn gekomen. Er hangt een beetje een toiletgeur, vermengd met de stank van iets nog smerigers.

Ik wou dat ik mijn jas aanhad. Het is kil in het Geheugenwoud, maar waar ik naartoe ga, zal het vies, koud en duister zijn. Ik knijp mijn ogen samen en kijk voor een laatste keer de open plek rond. Ik zie druipende bomen, een wirwar van varens, een staalgrijze lucht die als het blad van een guillotine boven me hangt.

Bij de voordeur van de cottage bevindt zich een lichtere plek in de bosgrond, alsof de dode bladeren kortgeleden zijn verstoord. Ik weet vrij zeker dat ik de laatste keer dat ik hier was een palletkist voor de ingang heb zien staan, gevuld met oud gereedschap. Nu staat hij er niet meer, maar op de plek waar hij stond, zit geen afdruk in de grond. Mis-

schien herinner ik het me verkeerd. Misschien heeft hij geen sporen achtergelaten.

Er klinkt een kreet, die de stilte doorboort. Vanuit een boom aan de overkant van de open plek kijkt een ekster mij met een glimmend oog aan. Ik denk aan het oude rijmpje: *Eén voor leed*. Als ik in mijn handen klap, slaat de ekster met zijn vleugels, maar hij vliegt niet weg. Een ogenblik later hoor ik een antwoordkreet. Ik kijk omhoog naar het verzakte dak van de cottage en zie daar nog twee vogels zitten.

Eén voor leed, twee voor jolijt, drie voor een meid.

De koude rillingen lopen me over de rug. Ik heb eksters nooit gemogen. Ooit heb ik gezien dat een volwassen ekster drie piepkleine pimpelmeesjes uit hun nest haalde. Voordat ik hem kon weggagen, had hij ze allemaal gedood. Ik heb de vogeltjes bij onze laurierstruik begraven, waarna ik van twee lollystokjes en een stukje ijzerdraad een kruis heb gemaakt. Het ergste was niet dat ik zag dat de vogeltjes stierven, of dat ik hun lijfjes uit het gras moest oppakken. Dat was dat ik de ouders naar een leeg nest zag terugkeren en dat ze verward rondhipten toen ze naar hun jonkies zochten. Een van hen vloog zelfs omlaag en ging op het kruis zitten. Ik heb tranen met tuiten gehuild, en toen papa thuiskwam en wilde weten wat er aan de hand was, kon ik hem niet eens aankijken.

Over sommige dingen kun je het gewoon niet hebben.

Bovendien zou papa zoiets nooit begrijpen.

Ik verdring de herinnering en begeef me voorzichtig naar de cottage, waarbij ik de zwart starende blik van de ekster mijd. Al snel bereik ik het stukje verstoorde bosgrond een paar meter van de ingang. De omgewoelde bladeren glinsteren als de bleke buikjes van naaktslakken. Ik vraag me af of iemand een val heeft gegraven om nieuwsgierige aagjes zoals ik te vangen. Misschien zit er onder dit ondiepe tapijt

van strooisel een jutezak verstopt, die boven een diepe kuil met steile wanden hangt. Dat soort valkuilen worden beschreven in de survivalboeken die ik heb gelezen. Soms staan er scherpe stokken in om alles vast te spietsen wat erin valt. Soms zijn ze leeg, waardoor om het even wat erin zit zal moeten wachten tot de vallenzetter terugkeert om erachter te komen wat zijn lot is. In het ergste geval, denk ik altijd, zou de vallenzetter helemaal niet terugkeren, waardoor het slachtoffer van de honger of dorst zal omkomen, voortdurend in de wetenschap dat de redding vlakbij is.

Magische Annie heeft me ooit een akelig verhaal verteld over een vossenvader die in een valkuil was gevallen toen hij op jacht was naar een maaltje voor zijn gezin. De vossenmoeder probeerde hem te redden door een touw naar beneden te gooien, maar toen ze hem omhooghees, gleed ze uit en viel er ook in. Zodra de vijf kinderen ontdekten wat er was gebeurd, maakten ze een vossenketen om hun ouders te redden. De oudste zoon klemde zijn kaken om een boomwortel en zijn broers en zussen lieten zich in de kuil zakken. De vossenmoeder klom naar boven, en ze was halverwege toen de vossenvader haar volgde. Het grote gewicht was te veel voor de oudste zoon, en toen de greep van zijn kaken om de boom verslaptte, tuimelden alle leden van zijn gezin in de kuil. Hij wachtte vijf dagen aan de rand en zag zijn ouders en broertjes en zusjes sterven, waarna ook hij stierf; niet van de honger of dorst, maar van verdriet.

Ik heb het verhaal nooit in een boek aangetroffen, waardoor ik me afvraag of Magische Annie het heeft verzonnen. Ik heb me vaak proberen voor te stellen wat er zou gebeuren als ik in zo'n val zou belanden. Papa zou zich aan de boom kunnen vasthouden, maar als mama de enige zou zijn om hem te helpen, hoe zouden ze dan ver genoeg omhoog kunnen reiken om mij te redden?

Dat is niet iets om nu bij stil te staan. Onder deze bladeren zit geen valkuil. Ik talm, wat een woord is voor als je iets uitstelt wat je niet wilt doen, maar toch moet doen. Ik sluit mijn ogen om mezelf te kalmeren, ik tel tot tien, dan terug naar één. Ik blaas mijn longen leeg en adem diep in. Ten slotte doe ik mijn ogen open.

Vreemd genoeg lijkt de cottage nu dichterbij te staan, alsof ze wat naar me toe is geslopen toen mijn ogen dicht waren.

Walgend schud ik mijn hoofd. ‘Flauwe grappenmaker,’ mompel ik. ‘Melodramatische grappenmaker.’

Op het dak maakt een van de eksters een krassend geluid en schudt met zijn vleugels.

Ik sluip naar de ingang. De deur, opgezet in zijn kozijn, is halverwege open blijven staan en laat een smalle donkere rechthoek zien. Ik neus buiten wat rond, om moed te verzamelen. Dan stap ik naar binnen.

VIII

Hierbinnen maak ik meer gebruik van mijn neus dan van mijn ogen, alsof ik door het passeren van de drempel in een soort bloedhond ben veranderd. De cottage maakt zichzelf bekend met allerlei verschillende geuren: schimmel en roest, vochtige mortel en natte as, vergane gordijnen, loslatend pleisterwerk en rottend hout. Daaroverheen komen de geuren van een eerdere periode, die ik in mijn verbeelding meen te ruiken: rokend hout, hangend spek en de gist van versgebakken brood.

Zo diep in het bos was het nooit mogelijk om gas of elektriciteit te krijgen. Het water werd uit de bron bij het Knokkelmeer gehaald. Het licht kwam van talkkaarsen en het branden van geraffineerde lampolie van vis, kerosine of mosterd. Dat zegt papa tenminste.

Terwijl mijn neus door oude spoken gekieteld wordt, loop ik verder de ruïne in. De indeling, dezelfde als van de cottage van mijn ouders, is verwarrend. Het voelt alsof ik mezelf naar een toekomstige datum heb gekatapulteerd en ons huis zie zoals het eruitziet na een rampzalige gebeurtenis: een invasie van buitenaardse wezens, een zombieplaag of een wereldwijde atoomoorlog.

Het behang is als een oude huid van de muren geschilderd, waardoor er pleisterwerk tevoorschijn komt, bespikkeld met zwarte schimmel. Naast de trap staat een hardhouten dressoir vol krassen, geflankeerd door een rij verroeste jerrycans. In een van de nissen zit een bundel stokjes die er vaag uitzien als een kapotte rieten poppenwagentje, maar wat hoogstwaarschijnlijk het nest van een vertrokken vogel is.

Links van me tekent zich flauw de zitkamer af. Daarbinnen zie ik de es, op zo'n vreemde en verkeerde plek dat hij nauwelijks echt lijkt. De bovenste takken duwen tegen het plafond. Het is slechts een kwestie van tijd voordat ze erdoorheen breken.

Terwijl ik door de doorgang naar de keuken loop, klinkt het neerploffen van mijn gympen vertraagd, alsof dit zich afspeelt op een oud bioscoopscherm en het geluid later komt dan het beeld. Heel even vraag ik me zelfs af of ik hier eigenlijk wel echt ben, maar ik zou wel heel gek moeten zijn als ik zo'n soort situatie droom en ik mezelf in het middelpunt plaats.

Heb je zin om naar huis te gaan, Elijah?

Dat vroeg een van de politiemannen me in de verhoorkamer, eerder vandaag. Maar dit is mijn huis niet, alleen maar een smerige weerspiegeling ervan. Ik loop de keuken in en houd het mezelf nog een keer voor.

Dit is niet mijn huis.

IX

Dit is niet mijn keuken. Ik hoor geen gezoem van een koelkast, geen getik van een klok aan de muur. Van buitenaf is er klimop naar binnen gedrongen, waarna die zich, alsof hij uitslag is, over het plafond heeft verspreid.

Ondanks de kapotte ramen en de vrij bewegende lucht valt me een vage geur op, van iets wat hier eerder niet was. Het is niet onaangenaam, maar ik krijg er enorm de kriebels van. Als een windvlaag de bladeren van de klimop doet ritselen, verdwijnt de geur.

Rechts van mij is de deur van de provisiekast. Als ik de kruk omlaag doe, klinkt er niet het gekraak van een horrorfilm, en als ik de deur openzwaai, klinkt er niet het gepiep van niet-gesmeerde scharnieren. Binnen is het donker als in een grot.

Ik haal mijn zaklamp tevoorschijn en zet hem aan. De lichtbundel – zwak en geel, knipperend bij de minste of geringste beweging – verlicht een gebarsten tegelvloer en spinnenwebben die erbij hangen als vodden. Achterin, voorbij planken waarop enkele vergeten jampotten staan, bevindt zich een rechthoek van het zuiverste zwart, waar mijn licht volledig in verdwijnt, omdat het de ingang is naar de kelder waar ik haar heb gevonden, en waar ze naar ik hoop nog steeds zal zijn.

X

Dit is het punt waar ik wél moed voor nodig heb. Vergeleken hiermee stellen politiebureaus en valkuilen niets voor. Al zolang ik me kan herinneren, ben ik bang geweest voor kleine ruimten, een zich herhalende droom waarin ik onder de grond ben opgesloten. Deze muren zijn stevig genoeg, maar de es in de voorkamer heeft het plafond erboven vervormd. Als het gebouw instort terwijl ik beneden in

de kelder ben, zal ik dan lang genoeg overleven om eruit gegraven te worden? Papa zou me komen zoeken, dus ben ik niet bang om van de honger of dorst om te komen, maar hoeveel lucht zou ik nodig hebben? En wat zou ik doen als de batterijen van mijn zaklamp leeg raken?

Ik schuifel naar de ingang van de kelder en begin aan de afdaling. De treden zijn blokken van steen, glad van het vocht. Halverwege de trap maken ze een bocht de andere kant op, waarna het grijs achter me verdwijnt. De geur van iets wat niet helemaal in de haak is wordt sterker, een zuiverder geur te midden van al dat verval.

Al snel ben ik beneden. De vloer hier is oneffen, voor een deel van modder en voor een deel van massieve rots. In een hoek ligt een metalen vat dat zo oranje van de roest is dat het begint in te zakken. Als ik erlangs loop, stuit ik meteen op de hindernis die deze helft van de kelder afscheidt van wat erachter ligt.

XI

Ze is gemaakt van het soort houten paneel dat je voor de ramen van lege winkels ziet: glad en geel, vlekkerig van de spaanders. Van hieruit kan ik niets zien van het houten frame waar de plaat op is vastgespijkerd.

In het midden is er een deur in uitgespaard. Hij heeft twee zware scharnieren, die zich er als slanke driehoeken over uitstrekken. Het metaal glanst, koud en helder. Helemaal om de stijl heen zit een naad van zwart rubber. Drie grote grendels houden hem goed op slot. Het exemplaar op borsthoogte is meestal met een hangslot afgesloten. Ik heb de sleutel in mijn zak, maar die zal ik vandaag niet nodig hebben. Het hangslot is verdwenen.

In mijn ontzetting knoei ik met de zaklamp en laat hem bijna vallen. Heel even en heel vreemd schijnt het licht alle

kanten op. Er fladderen schaduwen van de wanden, als vleermuizen. Ik wil de trap op vluchten naar het Geheugenwoud, maar ik ben hier ergens verantwoordelijk voor. Ik maak hier deel van uit. Wat er hierbeneden in deze kelder ook is gebeurd, het is vanwege mij gebeurd.

Nu proef ik een weeë smaak, achter in mijn keel. Ik reik naar de bovenste grendel en schuif hem open. Ik wacht even en houd mijn hoofd schuin. Hoorde ik zojuist iets? Hierbeneden, in de donkerte? Of kwam het ergens van boven? Ik denk aan de takken van de es die in de woonkamer tegen het plafond duwen en schuif voordat ik van gedachten kan veranderen de tweede grendel open.

XII

Het heeft geen zin om te treuzelen. Achter deze deur is niets wat mij lichamelijk pijn kan doen. Daar ben ik zeker van. In plaats daarvan vrees ik iets te zien wat zo erg is dat ik het nooit uit mijn geheugen zal kunnen wissen.

Ik leg mijn hand op de laatste grendel en trek hem open.

Even wachten.

Luisteren.

De stilte wordt door geen enkel geluid doorbroken. Door geen zuchtje wind.

Ik pak de klink, draai hem in de richting van de klok en trek. Als de deur loskomt uit zijn omlijsting, piept het rubber. Ik zet een stap achteruit en knipper met mijn ogen in de ontsloten duisternis.

De geur die eruit walmt is dezelfde als die ik boven opving, maar veel sterker, zo scherp dat de tranen me in de ogen springen. Ik herken hem ook: bleekmiddel. Niet die citrusachtige die je soms hebt, maar het gewone spul, van het type dat in je neus gaat zitten en aanvoelt alsof het de haartjes wegschroeit.

Zo rook de kamer eerst niet. Ik ben bang dat er gedurende mijn afwezigheid iets monsterachtigs is gebeurd. Als ik naar binnen stap en met mijn zaklamp rondschijs, weet ik dat dat het geval is.

XIII

Net als in de rest van de kelder is de vloer hier bedekt met brokken scherpe stenen. Ze steken door mijn gympen heen en doen pijn aan mijn voeten. Drie wanden van ruw uitgehouwen steen maken deel uit van het fundament van de cottage. De vierde, nu achter me, is gemaakt van dezelfde dikke spaanplaat die ik zag toen ik naar binnen ging.

Aan de constructie ervan is veel aandacht besteed. Uit de deuropening blijkt dat de dubbele muur dertig centimeter dik is en dat de tussenruimte is gevuld met plastic zakken met geluidwerend materiaal. Op een bepaalde plek heeft iemand geprobeerd de deur van binnenuit kapot te maken. Er zitten diepe krassen in het hout.

Ik kan nauwelijks ademen, maar op een of andere manier slaag ik erin om te praten: 'Grietje?'

De naam weerkaatst tegen de muren. Hierbinnen klinkt mijn stem lager, heser, alsof ik door de kelder vijftig jaar ouder ben geworden.

'Grietje,' zeg ik nogmaals, en nu klinkt mijn stem vormder dan ooit. De zaklamp knippert furieus. Ik probeer hem onder controle te krijgen en schijn met de lichtbundel naar het midden van de kamer.

In de rots is een U-vormige bout verzonken, met een ijzeren ring erdoorheen. Eerder zat de ketting van Grietje aan die ring vast. Nu is zowel het meisje als de ketting verdwenen.

De dampen van het bleekmiddel prikken in mijn keel. Mijn maag keert zich om en ik kokhals. Ik schijn met mijn

zaklamp door de kamer, ik zie dat het kussen, de wasmand en het geïmproviseerde toilet ook zijn verdwenen. De vloer lijkt te zijn geschrobd. Ik wil niet denken aan wat er is weggeboend, of wat die antiseptische geur te betekenen heeft.

Dit is mijn fout. Alles.

Het is te veel voor me. Mijn zaklamp klettert op de vloer en dooft. Alles wordt zwart. Ik raak elk gevoel van mezelf kwijt, van wat echt is en wat niet. Ik hoor gesmoorde kreten en kan niet geloven dat ze van mij zijn, omdat ik er plotse-ling van overtuigd ben dat ik deze ruimte deel met een vijandig wezen, iets met klauwen en tanden. Ik draai me om, loop blindelings op de deuropening af, waarbij ik verkeerd inschat waar hij zit, zodat ik met mijn schouder tegen de deurstijl bots en op de vloer val. Ik snijd mijn knie aan een scherpe rand van een steen. De pijn schiet als een stoot elektriciteit door mijn been en explodeert in mijn hoofd. Als een krab scharrel ik zijwaarts de kamer uit en ga door tot ik met mijn armen tegen de onderste trede van de kelder stoot. Zwart wordt grijs. Schaduw wordt licht. Ik zie een met klimop begroeid plafond, een met schimmel bevlekte muur. Dan zit ik weer op mijn knieën, buiten ditmaal, weer in het Geheugenwoud, waar ik hijgend mijn longen vol lucht zuig. Om me heen drommen bomen, als wolven die zijn bijeengekomen om te doden. Ik hoor gekrijs. De ekers zijn teruggekeerd: drie op een tak in de buurt, vier op het ingezakte dak van de cottage. Ik herinner me het oude kinderliedje en de koude rillingen lopen over mijn rug: *Zeven voor een geheim, dat nooit wordt verklapt.*

Ik weet niet wat ik moet denken.

Ik weet niet wat ik moet doen.

Grietje is verdwenen. En dat komt allemaal door mij.